

Korruption

– Vems fel är det?

- Diskussionsövning i grupp
- Riktat sig till ungdomar/unga vuxna/vuxna
- Går att genomföra i såväl liten som stor grupp
- Inget material behövs mer än detta häfte

Går det att ge någon skulden för korruption i världen?

I den här övningen får du leva dig in i en påhittad historia om en familj i Sverige på väg på semester. De råkar ut för en situation där de ställs inför valet att muta en polis. Du får fundera över vad som är rätt och fel och hur du skulle ha gjort i deras ställe.

Övningen är tänkt som en inblick i hur vardagen faktiskt ser ut för många i världen, hur människor varje dag ovilligt tvingas betala folk med mutor för att över huvud taget komma någon vart...

LEDARENS DELTAGARNAS INSTRUKTIONER TEXTER

Läs den **feta texten** som en **introduktion** till diskussionsövningen.

Tänk dig själv att alltid behöva betala lite för mycket för taxin, för chauffören aldrig verkar ha någon växel, fast du vet att om han bara lyfter på golvmattan eller kollar i cigarettfacket så finns där en uppsjö med småmynt och sedlar.

Eller att bli stoppad av polismannen som inte fått ut sin lön, och istället vill bötfälla dig för fortkörning trots att du inte varit i närheten av att köra för fort. Utan istället anklagar han dig för att du kört med bilbältet på och då förmodligen kommer att bryta mot hastighetsbegränsningarna!

Kan det bli knäppare!

Detta är allt för ofta den verklighet de flesta kongoleser lever i idag. Att överallt i vardagen behöva möta människor som på alla sätt och vis gör allt för att tjäna pengar för att i sin tur kunna leva och försörja familj och barn.

Gå igenom vilka **olika roller** som finns med i berättelsen.

Rollerna:

- Polismannen
- Mamman
- Arbetsgivaren/chefen
- Äldsta sonen
- Pappan
- Arbetslösa systemen

Låt deltagarna i lugn och ro **läsa berättelsen**.

Berättelse

Familjen Svensson går med raska steg mot incheckningen på Arlanda för att inte missa den absolut sista incheckningstiden. Spänningen inför den där efterlängtade charterresan, som precis kommer att gå ihop rent ekonomiskt, är verkligen påtaglig eftersom de kom iväg alldeles för sent hemifrån på grund av att den äldre sonen "glömt" att laga punkteringen på bilen som han lovat.

Efter att de checkat in all sin packning skyndar de vidare för att komma ombord på planet. Vid en kontroll blir de stoppade av en man ur polispersonalen. Kort men ändå tydligt förklarar mannen att familjen har checkat in för mycket bagage och nu måste betala överviktsböterna på fyratusen kronor ifall de över huvud taget vill komma med på planet.

Mamman, som har hand om alla papper och biljetter för resan, är näst intill bomb-säker på att väskorna väger bra mycket mindre än vad de egentligen kan få väga enligt biljetterna. Men nu när de kom iväg i sista stund med punktering och allt, lyckades hon inte i all hast vid incheckningen få med något kvitto på vad väskorna vägde och kan därför inte bevisa sin oskyldighet.

Ganska snart inser pappan, som är van att resa mycket inom sitt jobb, och därav är van vid att situationer som denna kan uppstå, att det förmodligen inte handlar om att de har för tunga väskor med sig. Snarare att det är den tjugofemte i månaden och polismannen än en gång inte fått ut sin lön! Förmodligen på grund av hans arbetsgivare, som just denna månad "av någon anledning" har haft råd att köpa ett hus åt sin sedan tio år tillbaka arbetslösa syster!

I rädsla av att bli av med sitt jobb och därav inte kunna försörja sin familj ifrågasätter inte polismannen sin chefs husköp. Istället försöker han driva in sin lön på annat håll. Faktiskt är det ju bättre att behålla jobbet utan lön än bli av med det helt!

Pappan slänger en blick på klockan och ser att planet går om bara fem minuter, samtidigt som han ser hur en stor klump pengar av reskassan försvinner på grund av den helt onödiga bötesutgiften. Som om bara det funnits mer tid säkert hade gått att snacka sig ur, och framför allt hade gått

att förebygga, bara de varit i bättre tid så de inte skulle ha missat det där kvittot vid incheckningen osv...

När det bara är tre minuter kvar till att planet ska lyfta kläcker polismannen ur sig att:

– Om det nu är så väldigt viktigt för familjen att komma med på planet skulle vi kunna "arrangera" att det blir så. Eftersom ni inte verkar ha råd att betala de fyra tusen som boten är på, räcker det att ni ger mig en tusenlapp så glömmer vi det hela och ni flyger så fint iväg mot värmen!

Mamman och pappan slängde en blick på varandra, på klockan och på flygplanet. Sekunden efter grävde de upp var sin femhundring ur sina plånböcker och räckte med arga blickar över dem till polisen som med en besvärande min lät dem gå igenom spärren för att kliva ombord på planet.

Låt deltagarna som avslutning **läsa sammanfattningen.**

Sammanfattning

Hur skulle du själv göra om du hamnade i en liknande situation? Enkelt är ju att säga att det är helt fel att betala folk under bordet för att lösa "problem" som uppstår. Att aldrig under några som helst omständigheter betala en påtvingad muta, genom att stenhårt hävda att det enda som håller i längden är laglighet, och det är ju dessutom så många gånger bevisat!

Men vad gör man då om man aldrig får ut sina betyg om man inte betalar läraren en slant under bordet? Eller inte får den där nödvändiga läkarhjälp om man inte pröjsar lite extra vid sidan om och så vidare och så vidare...

Varför vägrar folk bara inte att betala mutor? Hur svårt kan det vara? Men vad händer nu om läraren snabbt och lätt fått en liten slant under bordet av en elev som hämtar ut sina betyg, hur stor är då inte risken att nästa elev som kommer för att hämta sina betyg, INTE, behöver betala under bordet!? Näst intill obefintlig, och så är den onda cirkeln igång!

Just denna "vardagskorruption" lever helt vanliga människor runt om i världen med idag. Vad kan DU göra åt det!?

Dela in deltagarna i lämpliga **grupper om tre till fem** personer.

Låt dem diskutera fram och **enas om en rangordning** vems fel det var **MEST** att familjen blev tvungna att betala polisen "under bordet" för att kunna åka på sin semester.

Kunde man undvika bestickningen?

Vems fel var det **MEST** resp. **MINST** att familjen blev tvungen att muta polisen!?

Rangordna rollerna:

- Polismannen, som inte hade fått ut sin lön
- Mamman, som missade baga gekvittot vid incheckningen
- Arbetsgivaren/chefen, som tog polisens lön
- Äldsta sonen, som inte lagade punkteringen
- Pappan, som var väl medveten om att situationen skulle kunna uppstå
- Arbetslösa systemen, som efter tio år inte lyckats få något jobb

Låt dem efter en stunds diskussion **höra de andra gruppernas förslag** på rangordning med förklaring därtill.

Ställ frågor som..

- Hur skulle du ha gjort utifrån de uppgifter du fick i berättelsen?
- Hur kan du utifrån den situation du befinner dig i ta ställning i frågan?
- Vad kan du rent konkret göra för att hjälpa omvärlden i frågan?
- Vilka aktörer finns i verkligheten, som inte är med i berättelsen, som påverkar hur korruption uppstår?

Svenska
Missionskyrkan

SMU

Gjort av Arvid Eriksson, MUL-kursen 2006, Lidingö folkhögskola

